

BİLİM VE TEKNOLOJİ İNSAN KAYNAKLARI STRATEJİSİ ONUNCU ÇALIŞTAYI

20-21 ŞUBAT 2009
TÜBİTAK-TÜSSİDE
GEBZE

YUSUF ZİYA ÖZCAN
YÖK BAŞKANI

GELECEĞE BAKIŞ: GELECEKTE YÜKSEK ÖĞRETİM LİDERLERİNİN KARŞILAŞACAĞI ZORLUKLAR

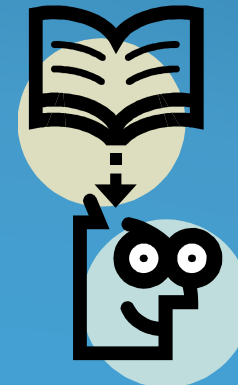
- FİNANSMAN

- HALKIN ALGILAMASI

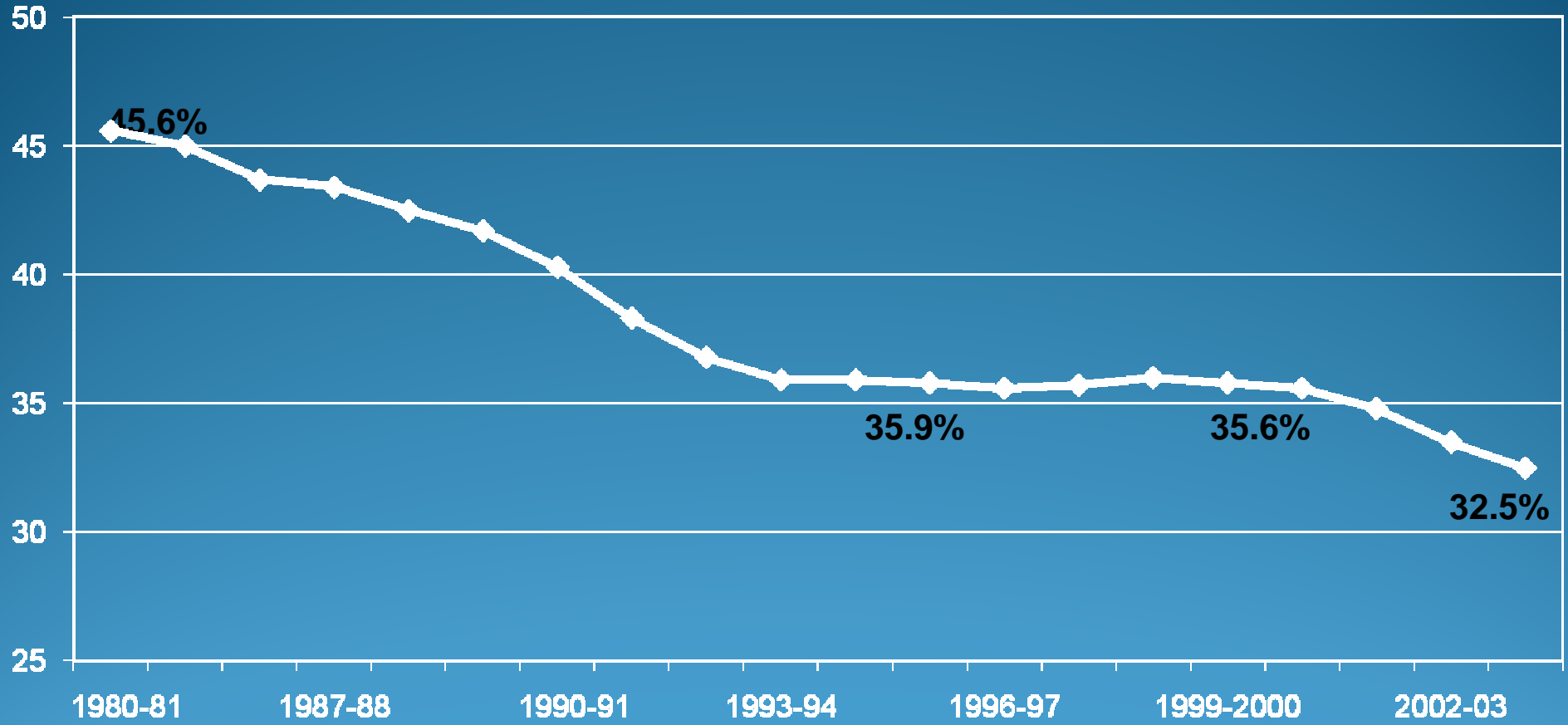

- BİLGİ/ENFORMASYON

Eyaletlerden Devlet Kolejleri ve Üniversitelerine Yapılan Yıllık Yardımın Yüzdesi

FİNANSMAN

7

Kolej ve Üniversitelere Federal Devlet Desteği

	1990	2007
Öğrenci yardımları	\$27 milyar	\$86 milyar
Araştırma	\$12 milyar	\$30 milyar
Vergi desteği	< \$1 milyar	\$15 milyar

ARTI

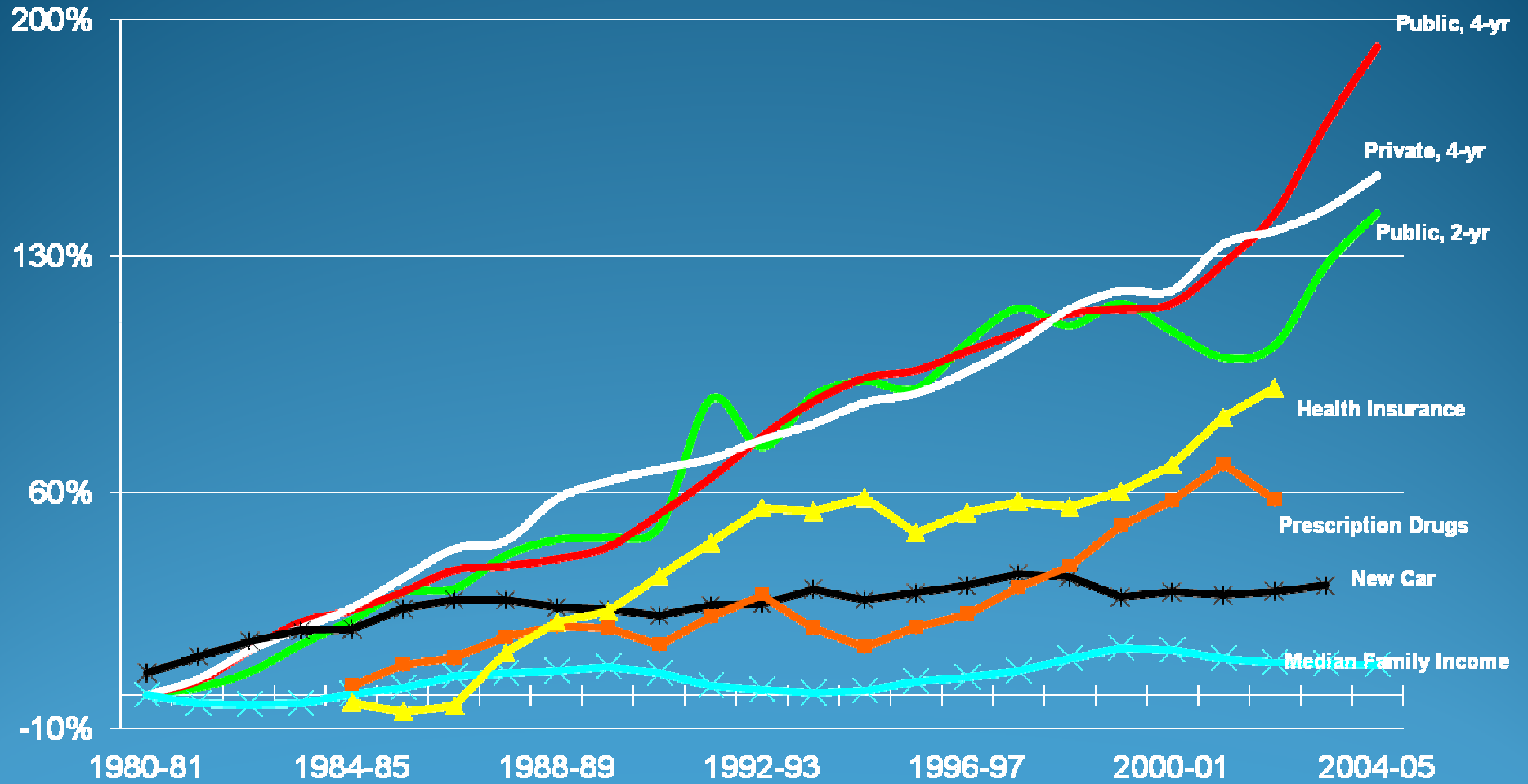

ÇLAR

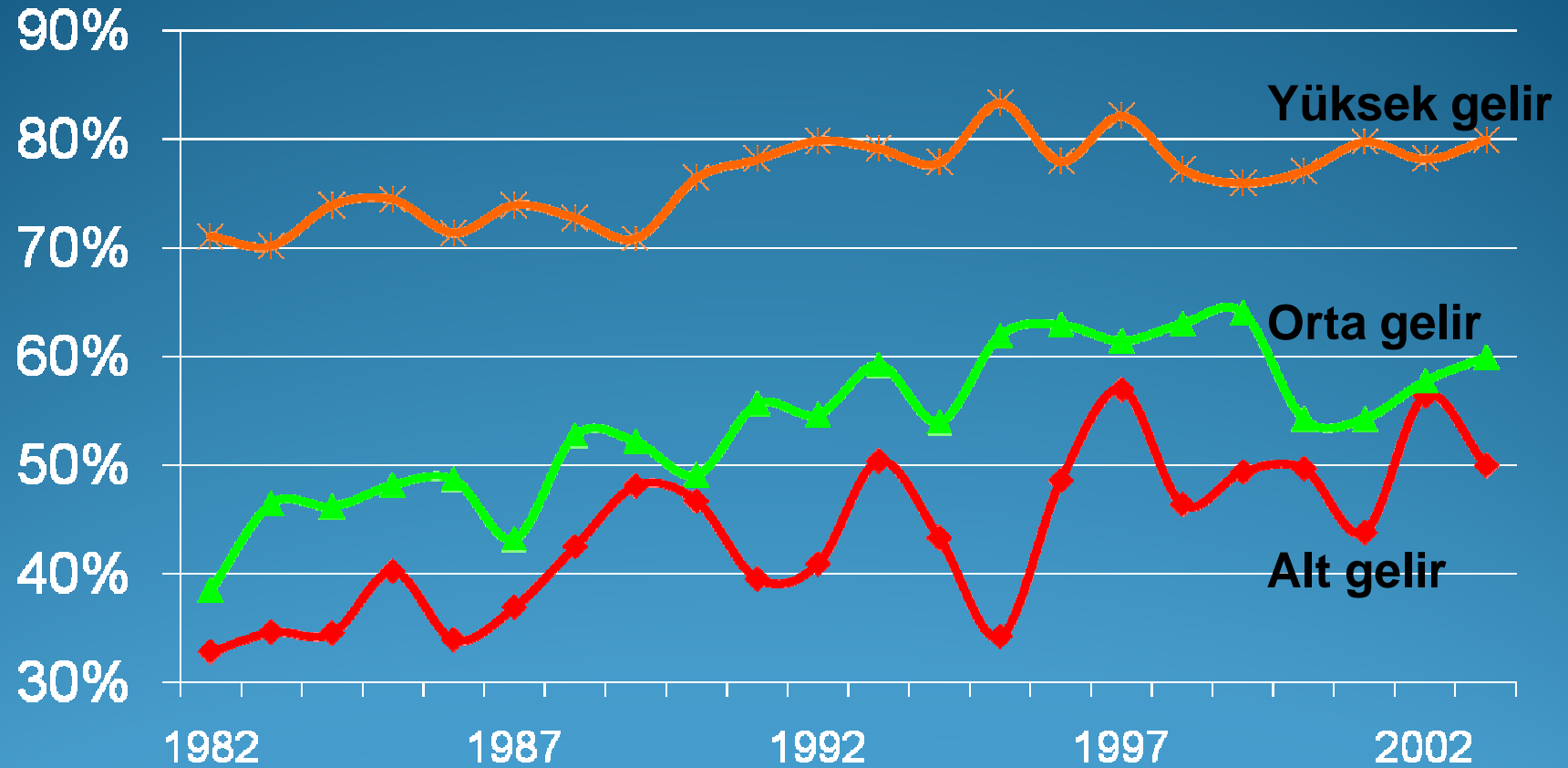

Kolejin Fiyatı

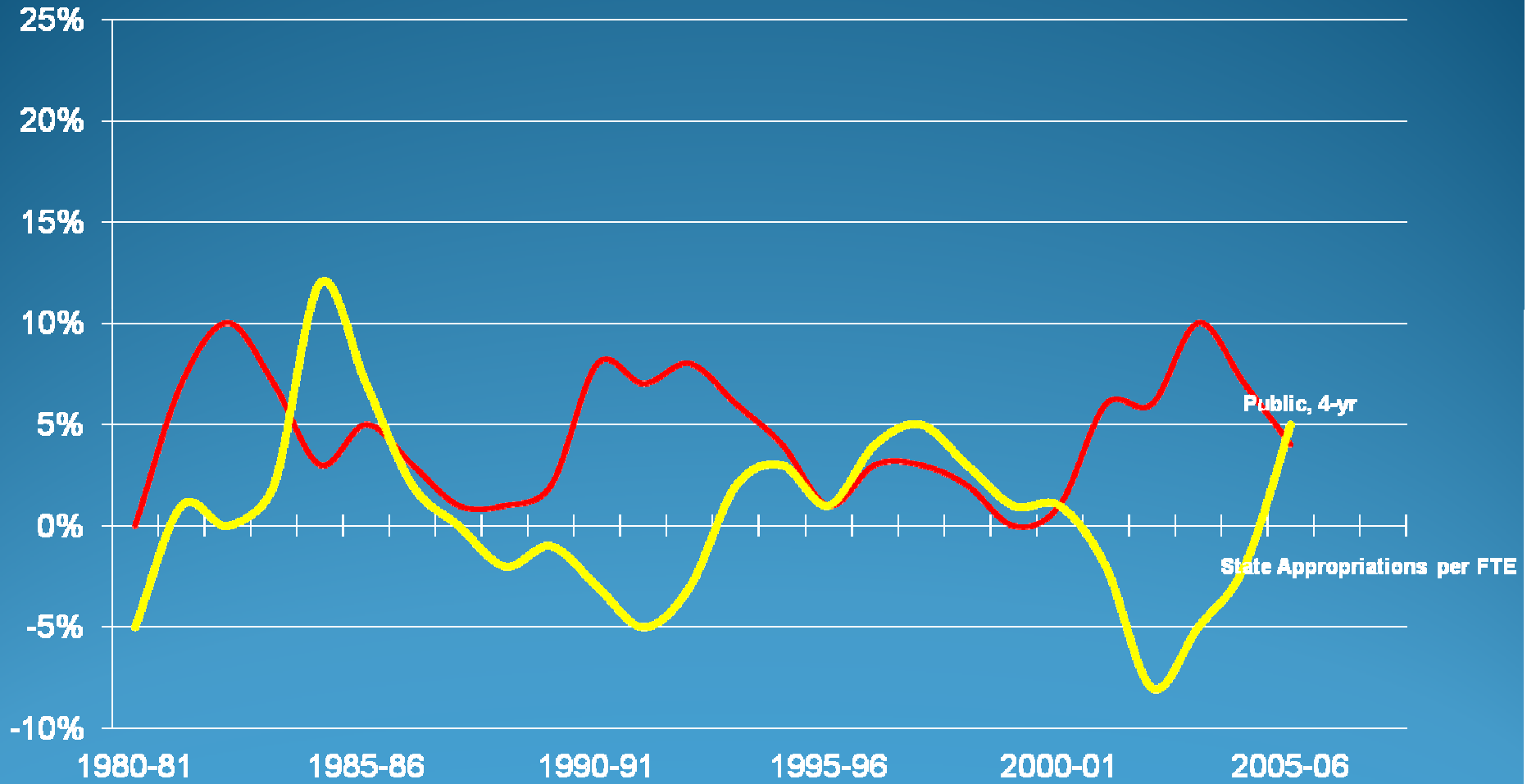

Aile Gelirine Göre Kolej Kayıtları

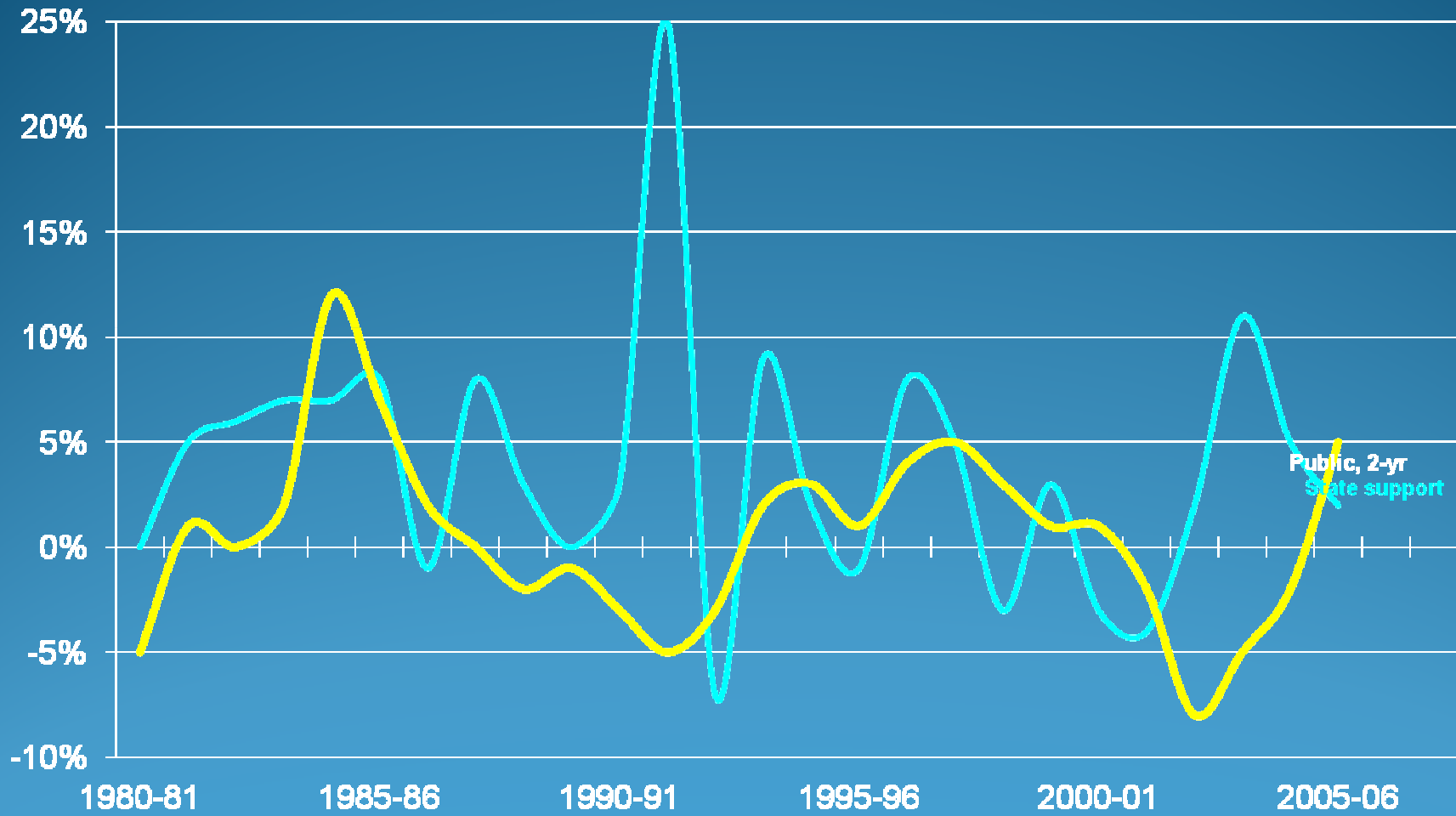

Kolejin Fiyatı

Kolejin Fiyatı

SONUCA BAĞLI FİNANSMAN

- Finansman, yatırımlarda elle tutulur gözle görülür sonuçlar doğuran programlara sahip yüksek öğretim kurumlarına gitmektedir. Bunlar devletin öncelik verdiği ekonomik kalkınma ve işgücüne katkı sağlayan kurumlardır.
- Devletin öncelikleri sık sık değişmektedir. Buradaki sorun devletin öncelikleri ile üniversitelerin yapmak istedikleri arasındaki gerilimin nasıl azaltılacağıdır.

ACIMASIZ PAZAR: Rekabet

- 1. Geride kalma korkulararı yüzünden üniversiteler pazara girmede yavaş davranamazlar.
- 2. Rekabeti kazanmak için her kurum kendi ajandasını takip eder. Buda bölünmelere yol açar. Bölünmüş üniversiteler kendilerini tehdit eden sorunlarla iyi mücadele edemezler.
- 3. Rekabet ferdiyetçiliği destekler ve böylece yüksek öğretimin kolektif gücünü azaltır . Sorunlara yeni çözümler bulmada kurumların esnekliğini sınırlar.

HALKIN ALGILAMASI

ERİŞİM VE SOSYAL BÖLÜNME

- İkili bir sistem doğabilir: Güçlü finansman sahibi ve elit bir gruba hitap eden üniversitelerle öğrenci başına düşen küçük finansmanla kitleleri eğiten üniversiteler.
- Böyle bir yapının toplumun dokusu için ne anlama geleceğini düşünmeyi sizlere bırakıyorum.

DEĞİŞEN NÜFUS YAPISI

- Nüfusdaki gelişmeler yüksek öğretimi son derece etkileyecektir. Özellikle ırk ve etnik grup farkları önemli olacaktır.
- Yaşlı insanların tekrar üniversiteye dönme istekleri farklı bir öğrenci kompozisyonu yaratmakta ve farklı istekleri olan öğrenci grupları üniversiteleri zorlamaktadırlar.
- Rektörlerin %50'si 61 yaşın üzerindedir. Bu grup daha genç olan rektörlere yerlerini bırakmak üzeredir.

YÜKSEK EĞİTİME KARŞI ARTAN ŞÜPHE

- Eğitimin insanları eşitleyen bir özelliği olduğu görüşü zayıflamaktadır. Eğitimin başarı için anahtar olduğu görüşü gençler arasında o kadar yaygın değildir. Bunun nedeni eğitimin toplumun ihtiyaçlarına çok da duyarlı olmadığı inancıdır.
- Yüksek öğretime karşı duyulan şüphenin bir nedenide kurumların hesap verebilir olmada gösterdiği beceriksizlik veya isteksizliktir.
- Diğer yandan toplumun önemli bir kısmı üniversitelerin araştırma kapasiteleri ile iş dünyasının ihtiyaçları arasında daha yakın bir işbirliği arzu etmektedirler.

BİLİMSEL BİLGİ VE ENFORMASYON

BİLGİNİN DEĞİŞEN TEMELLERİ

- Üniversiteler bilgi üretiminde ve dağıtımında önemli bir rol oynardı. Bu gerçeklik değişiyor gibi. Şimdi Google, Wikipedia ve açık kaynak dersleri bu işlevleri yerine getirmekte ve “akademia”nın pozisyonu zayıflamaktadır.
- Diğer yandan hükümetler hemen sonuç alınmayan temel bilim projelerine yatırım yapmamaktadır.
- Birbirine zıt olsalarda bu iki eğilim de üniversiteler için iyi gelişmeler değildir.

SİVİL TOPLUMUN ZAYIFLAMASI

- Sosyal yaşamlarında insanlar konumlarını muhafaza etmekte ve kim kendi görüşlerini daha yüksek sesle telaffuz ederse onu desteklemektedirler. Beraberce daha iyi bir anlayış için çalışma yok olmaktadır.
- Toplumda ve üniversitelerde daha dar ve değerlerinin bakış açılarına ihtiyaç duymayan bir anlayış hakim olmaya başlamıştır. (intolerance and “the loss of rationality”)
- Kamusal alanda rol modeli olacak insanlar bulmak artık zorlaşmaktadır.

KÜRESEL REKABETTE KAN KAYBI

- Küreselleşmenin kurumlar üzerinde iki tür baskısı vardır:
 - Öğrencileri farklı bir geleceğe hazırlamak,
 - Kurumlar olarak büyüyen bir pazarda rekabet etmek.
(Çin'de İngilizce öğrenmeye çalışan 200 milyon insan var. İngilizceyi roman okumak için öğrenmiyorlar!)

Bu sorunların çözümünde akademik değer ve önceliklere uymak gerekmektedir.

- Kurumlar öğrencilerini küresel Pazar için yetiştirmeli,
(global knowledge economy)
- Kurumlar güçlü uluslararası ilişkiler geliştirmelidir.

ÇEVREYE DUYARLILIK

- Çevreye olan sosyal, ekonomik ve siyasi ilgi giderek artmakta ve üniversiteler kendilerini çevre ile ilgili meselelerin içerisinde bulmaktadırlar. Nedenleri;
 - Bilim adamları çevre ile ilgili araştırmalarda lider konumundadır.
 - Öğrenciler çevreye duyarlı toplum istemektedirler.
 - Öğretim üyeleri ve öğrenciler, kurumlarını bütün süreçlerin ve teknolojilerin daha yeşil olmasında birinci olmaya zorlamaktadırlar.

TEŞEKKÜRLER